

262/2012 Sb.

NAŘÍZENÍ VLÁDY

ze dne 4. července 2012

o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu

Vláda nařizuje podle § 33 odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění zákona č. 20/2004 Sb., (dále jen „zákon“):

§ 1

Předmět úpravy

Toto nařízení zapracovává příslušné předpisy Evropské unie¹⁾ a stanoví zranitelné oblasti a akční program pro tyto oblasti.

§ 2

Stanovení zranitelných oblastí

Zranitelné oblasti jsou územně vymezeny katastrálními územími²⁾, jejichž seznam je uveden v příloze č. 1 k tomuto nařízení.

§ 3

Přezkoumání zranitelných oblastí

Přezkoumání vymezení zranitelných oblastí provádí Ministerstvo životního prostředí na základě identifikace povrchových nebo podzemních vod znečištěných nebo ohrožených dusičnany ze zemědělských zdrojů a po vyhodnocení těchto podkladů:

- a) výsledků zjišťování a hodnocení jakosti a množství povrchových a podzemních vod provedených správci povodí a pověřenými odbornými subjekty podle § 21 odst. 4 zákona,
- b) údajů ze sledování jakosti odebírané vody podle § 22 odst. 2 zákona,
- c) údajů o jakosti odebírané surové vody sledované provozovateli vodovodů podle jiných právních předpisů³⁾.

§ 4

Akční program

Akční program se vztahuje na fyzické nebo právnické osoby, které provozují zemědělskou výrobu ve zranitelných oblastech a jsou zapsány do evidence podle zákona o zemědělství⁴⁾ (dále jen „zemědělský podnikatel“). Pokud se podnik zemědělského podnikatele nachází ve zranitelné oblasti částečně, vztahuje se akční program pouze na zemědělské pozemky ve zranitelných oblastech, s výjimkou § 8. Akční program se nevztahuje na pěstování plodin ani na používání a skladování hnojiv pro účely výzkumu, vývoje a pokusnictví.

§ 5

Zemědělský pozemek a dusíkatá hnojivá látka

(1) Zemědělským pozemkem se pro účely tohoto nařízení rozumí

- a) souvisle obhospodařovaná plocha zemědělské půdy, nebo
- b) půdní blok nebo díl půdního bloku, případně jejich část s jednou plodinou nebo směsí plodin, je-li zemědělský podnikatel zařazen v evidenci využití zemědělské půdy podle užívatelských vztahů podle zákona o zemědělství.

(2) Dusíkatou hnojivou látkou se pro účely tohoto nařízení rozumí

- a) minerální dusíkatá hnojiva, a to minerální jednosložková dusíkatá hnojiva⁵⁾ a minerální vícesložková hnojiva⁵⁾ s obsahem dusíku,
- b) hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem, a to statková hnojiva⁶⁾, jako je kejda a tekutý podíl po její mechanické separaci, hnojívka, močůvka, silážní šťávy, trus drůbeže a drobných hospodářských zvířat s podestýlkou nebo bez podestýlky, výkaly, popřípadě moč zanechané hospodářskými zvířaty při pastvě nebo při jiném pobytu na zemědělském pozemku a organická nebo organominerální hnojiva⁵⁾, v nichž je poměr uhlíku k dusíku nižší než 10,

c) hnojiva s pomalu uvolnitelným dusíkem, a to statková hnojiva⁶), jako je hnůj nebo tuhý podíl kejdy po její mechanické separaci a organická nebo organominerální hnojiva⁵), v nichž je poměr uhlíku k dusíku roven nebo je vyšší než 10,

d) sklidiitelné rostlinné zbytky⁷), zejména sláma, chrást, plodina na zelené hnojení a tráva,

e) upravené kaly⁸).

§ 6

Období zákazu hnojení

(1) Období, ve kterých je ve zranitelných oblastech na zemědělském pozemku zakázáno používání dusíkatých hnojivých látek, jsou uvedena v tabulce č. 1 přílohy č. 2 k tomuto nařízení.

(2) Období zákazu hnojení podle odstavce 1 se nevztahuje na výkaly a moč zanechané hospodářskými zvířaty při pastvě nebo při jejich jiném pobytu na zemědělském pozemku a na hnojení zakrytých ploch, například skleníky a fóliovníky.

§ 7

Užití dusíkatých hnojivých látek podle půdně klimatických podmínek stanoviště

(1) Způsob užití dusíkatých hnojivých látek stanoví zemědělský podnikatel podle potřeb jednotlivých plodin na konkrétních stanovištích a podle péstitelských podmínek. Pro hnojení jednotlivých plodin jsou stanoveny limity v příloze č. 3 k tomuto nařízení. Uvedené limity lze překročit jen v I. a II. aplikačním pásmu podle tabulky č. 2 a 3 přílohy č. 2 k tomuto nařízení, a to v případech, kdy navýšení hnojení bude procentuálně odpovídat navýšení výnosu plodiny. Odpovídající výnos plodiny na zemědělském pozemku, ke kterému směřuje navýšení hnojení, je pro účely kontroly dokládán

a) údaji o průměrných a maximálních výnosech všech plodin na zemědělském pozemku nejméně za posledních 5 let a

b) údaji o péstitelských podmínkách ovlivňujících přístupnost živin a o množství přístupných živin v půdě a půdní reakci dle agrochemického zkoušení zemědělských půd⁶) anebo údaji získanými podle jiných postupů diagnostiky výživného stavu půd a rostlin.

(2) Způsob užití dusíkatých hnojivých látek na orné půdě je uveden v tabulce č. 6 přílohy č. 2 k tomuto nařízení a závisí na začlenění zemědělského pozemku do jednoho ze tří aplikačních pásem, která jsou vymezena v tabulkách č. 2 až 5 přílohy č. 2 k tomuto nařízení, s využitím systému bonitovaných půdně ekologických jednotek stanovených jinými právními předpisy⁹).

(3) Pokud je v rámci zemědělského pozemku více bonitovaných půdně ekologických jednotek patřících do různých aplikačních pásem nebo do jiných skupin bonitovaných půdně ekologických jednotek, začlení se takový zemědělský pozemek s přihlédnutím k převažujícímu zařazení. Při stejném poměrném zastoupení různých skupin bonitovaných půdně ekologických jednotek se použije vždy opatření hodnocené jako přísnější.

(4) Jde-li o hnojení minerálními dusíkatými hnojivy nebo hnojivy s rychle uvolnitelným dusíkem na orné půdě k následným ozimým plodinám, k meziplodinám, k podpoře rozkladu slámy nebo pro následné jarní plodiny, a to v období od 15. června příslušného kalendářního roku do začátku období zákazu hnojení uvedeného v tabulce č. 1 přílohy č. 2 k tomuto nařízení, lze tato hnojiva užit jen způsobem uvedeným v tabulce č. 6 přílohy č. 2 k tomuto nařízení. To se nevztahuje na hnojení polní zeleniny.

(5) Na trvalých travních porostech na zemědělských pozemcích se zamokřenými půdami vymezenými hlavními půdními jednotkami 65 až 769), pokud nebyly meliorovány odvodněním, nelze používat žádné dusíkaté hnojivé látky. V případě, že uvedené zemědělské pozemky byly odvodněny, je při používání hnojiv s rychle uvolnitelným dusíkem omezena jednorázová dávka na 80 kg celkového dusíku na 1 ha a při používání minerálních dusíkatých hnojiv omezena jednorázová dávka na 40 kg celkového dusíku na 1 ha. Na trvalých travních porostech na zemědělských pozemcích s mělkými půdami nebo půdami s nevyvinutým půdním profilem vymezenými hlavními půdními jednotkami 37 až 399) je při používání hnojiv s rychle uvolnitelným dusíkem omezena jednorázová dávka na 80 kg celkového dusíku na 1 ha a při používání minerálních dusíkatých hnojiv omezena jednorázová dávka na 40 kg celkového dusíku na 1 ha.

(6) Na zemědělských pozemcích nelze v případě nepříznivých půdních podmínek definovaných v zákoně o hnojivech¹⁰) používat dusíkaté hnojivé látky, s výjimkou sklidiitelných rostlinných zbytků.

(7) Odstavce 4 až 6 se nevztahují na výkaly a moč zanechané hospodářskými zvířaty při pastvě nebo při jejich jiném pobytu na zemědělském pozemku.

(8) Na zemědělských pozemcích nelze používat dusíkaté hnojivé látky, pokud způsob jejich užití nevede k rovnoměrnému pokrytí pozemku.

§ 8

Omezení užití organického dusíku

(1) Množství celkového dusíku užitého ročně na zemědělských pozemcích v organických, organominerálních a statkových hnojivech nesmí v průměru celkové výměry zemědělských pozemků zemědělského podniku překročit 170 kg N/ha; do tohoto průměru se započtou pouze zemědělské pozemky vhodné ke hnojení.

(2) Zemědělskými pozemky vhodnými ke hnojení hnojivy podle odstavce 1 se rozumí veškeré užívané zemědělské pozemky zemědělského podniku, od nichž se odečítají

a) plochy zemědělských pozemků, které nelze celé hnojit, například v zastavěném území obce nebo v ochranných pásmech vodních zdrojů,

b) nevyužívané plochy, úhory a pozemky ležící ladem.

(3) Výpočet dávky dusíku použité v průměru na 1 ha se provede v souladu s údaji o produkci dusíku hospodářskými zvířaty na pastvě nebo jiném pobytu na zemědělské půdě a o přívodu celkového dusíku v použitých organických a organominerálních hnojivech a statkových hnojivech, a to na základě údajů z evidence hnojení nebo na základě produkce dusíku ve výkalech a moči, popřípadě trusu chovaných hospodářských zvířat podle jiného právního předpisu7).

(4) Při použití výpočtu na základě produkce dusíku ve výkalech a moči, popřípadě trusu chovaných hospodářských zvířat podle odstavce 3

a) se u jednotlivých kategorií hospodářských zvířat zohledňuje skutečná délka chovu a průměrné stavy zvířat během roku,

b) je množství dusíku vyprodukovaného zvířaty dáno množstvím dusíku ve výkalech a moči, popřípadě trusu7),

c) lze odečíst následné ztráty dusíku v otevřených prostorech, ve stájích a při skladování statkových hnojiv, a to ve výši 35 % u stelivových provozů, 15 % při produkci kejdy a 50 % u venkovního chovu drůbeže nebo při produkci trusu v klecových chovech slepic, v závislosti na použitých technologiích.

(5) Do limitu podle odstavce 1 se

a) započítává přívod dusíku při používání upravených kalů podle zákona o odpadech8),

b) nezapočítává přívod dusíku ze sklíditelných rostlinných zbytků.

(6) Jiné využití statkových hnojiv než ke hnojení v rámci zemědělského podniku, kde byla vyprodukována, zejména jejich uvedení do oběhu, zpracování na organická hnojiva při kompostování a při výrobě bioplynu, při využití čistírenských technologií k likvidaci exkrementů nebo při jiném nakládání se statkovými hnojivy je nutno dokladovat. Rovněž je nutno dokladovat i uvedení do oběhu organických hnojiv vzniklých zpracováním statkového hnojiva.

§ 9

Skladování dusíkatých hnojivých látek ve zranitelných oblastech

(1) Kapacita skladovacích prostor pro statková hnojiva musí být dostatečná pro uskladnění statkových hnojiv v období zákazu hnojení podle tabulky č. 1 přílohy č. 2 k tomuto nařízení a v období, kdy nelze hnojit s ohledem na půdně-klimatické podmínky zranitelné oblasti a pěstované plodiny6).

(2) Kapacita skladovacích prostor pro statková hnojiva6) musí odpovídat potřebě uskladnění jejich šestiměsíční produkce. To neplatí pro hnojivku, u které musí být kapacita skladovacích prostor dostatečná pro minimálně tříměsíční produkci a zároveň pro uskladnění v období zákazu hnojení podle tabulky č. 1 přílohy č. 2 k tomuto nařízení a v období, kdy nelze hnojit s ohledem na půdně-klimatické podmínky zranitelné oblasti a pěstované plodiny, a dále neplatí pro tuhá statková hnojiva, při možnosti jejich uložení na zemědělském pozemku před jejich použitím. Snížení potřeby kapacit skladovacích prostor je možné jen při splnění podmínek uvedených v zákoně o hnojivech7).

(3) Tuhá statková hnojiva vznikající při ustájení hospodářských zvířat a tuhá organická hnojiva ze statkových hnojiv, připravená zemědělským podnikatelem pro hnojení, lze uložit na zemědělském pozemku nejdéle po dobu 12 měsíců. Na stejném místě zemědělského pozemku lze uložit tato hnojiva opakovaně nejdříve po 4 letech, po provedení kultivace půdy tohoto zemědělského pozemku. Uložení hnojiva je možné pouze na místech uvedených ve schváleném havarijním plánu11), pokud je

a) zajištěna bezpečnost jakosti povrchových a podzemních vod,

b) složiště vzdáleno minimálně 50 m od útvaru povrchových vod,

c) složiště umístěno na zemědělské půdě, která nebyla meliorována odvodněním, není ornou půdou vymezenou v bodech 11 a 12 tabulky č. 4 přílohy č. 2 k tomuto nařízení, není zamokřenou půdou vymezenou hlavními půdními jednotkami 65 až 769), ani není lehkou písčitou půdou vymezenou v bodě 1 tabulky č. 4 přílohy č. 2 k tomuto nařízení,

d) zabráněno odtoku hnojivky a přítoku povrchové vody a

e) tuhé statkové hnojivo urovnáno ve vrstvě o minimální výšce 1,5 m, při orientaci složiště delší stranou po spádnicí.

(4) Tuhá statková hnojiva vznikající při ustájení skotu a prasat mohou být uložena na zemědělské půdě až po jejich tříměsíčním skladování nebo po jednorázovém vyskladnění ze stáje s hlubokou podestýlkou, kde se nacházela nejméně 3 týdny. Pokud je denní spotřeba steliva při ustájení skotu větší než 6 kg/DJ, lze takto vyrobenou chlévskou mrvu vyvážet ze stáje k uložení na zemědělské půdě bez skladování.

§ 10

Střídání plodin ve zranitelných oblastech

(1) Při pěstování jednoletých plodin je nutné omezit mezidobí bez porostu v zájmu omezení eroze půdy a snížení vyplavování živin.

(2) Při obnově trvalých travních porostů a po zaorávce jetelovin je nutné vysévat v nejbližším agrotechnickém termínu následně plodiny. Jestliže po jetelovinách následuje jarní plodina, je třeba porost jetelovin zaorat co nejpозději na podzim.

§ 11

Hospodaření na svažitých zemědělských pozemcích

(1) Na zemědělských pozemcích, na kterých se podle evidence půdy vedené podle jiného právního předpisu¹²⁾ vyskytuje půda

a) silně erozně ohrožená, se nesmí na této půdě pěstovat širokořádkové plodiny kukuřice, brambory, řepa, bob setý, sója a slunečnice; porosty obilnin a řepky olejné budou na této půdě zakládány s využitím půdoochranných technologií, v případě obilnin nemusí být dodržena podmínka půdoochranných technologií při zakládání porostů pouze v případě, že budou pěstovány s podsevem jetelovin¹³⁾,

b) mírně erozně ohrožená, budou na této půdě zakládány širokořádkové plodiny kukuřice, brambory, řepa, bob setý, sója a slunečnice pouze s využitím půdoochranných technologií¹³⁾.

(2) Z důvodů ochrany vod před znečištěním se nesmí pěstovat širokořádkové plodiny kukuřice, brambory, řepa, bob setý, sója a slunečnice na zemědělských pozemcích se sklonitostí převyšující 7 stupňů, jejichž jakákoliv část se nachází ve vzdálenosti menší než 25 m od útvaru povrchových vod.

(3) Na zemědělských pozemcích s ornou půdou se sklonitostí převyšující 10 stupňů se nesmí používat žádné dusíkaté hnojivé látky, s výjimkou tuhých statkových hnojiv a tuhých organických hnojiv zapravených do půdy do 24 hodin po jejich použití. To se nevztahuje na ponechané sklíditelné rostlinné zbytky.

(4) Na zemědělských pozemcích s trvalými travními porosty se sklonitostí převyšující 7 stupňů je při používání hnojiv s rychle uvolnitelným dusíkem omezena jednorázová dávka na 80 kg celkového dusíku na 1 ha a při používání minerálních dusíkatých hnojiv omezena jednorázová dávka na 40 kg celkového dusíku na 1 ha. To se nevztahuje na přívod dusíku ve výkalech a moči při pastvě hospodářských zvířat nebo při jejich jiném pobytu na trvalých travních porostech.

(5) Odstavce 1 až 4 se nevztahují na svahy upravené terasováním.

§ 12

Hospodaření na zemědělských pozemcích sousedících s útvary povrchových vod

(1) Na zemědělských pozemcích přímo sousedících s útvary povrchových vod se

a) zachová ochranný pás nehnouené půdy o šířce nejméně 3 m od břehové čáry; v tomto případě se na tuto část zemědělského pozemku nevztahuje § 7 odst. 8,

b) u zemědělských pozemků se sklonitostí převyšující 7 stupňů se zachová ochranný pás o šířce nejméně 25 m od břehové čáry s tím, že v něm nebudou užita tekutá hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem; v tomto případě se na tuto část zemědělského pozemku nevztahuje § 7 odst. 8.

(2) Odstavec 1 se nevztahuje na ponechané sklíditelné rostlinné zbytky ani na výkaly a moč zanechané hospodářskými zvířaty při pastvě nebo při jejich jiném pobytu na zemědělském pozemku.

§ 13

Přechodná ustanovení

1. Ustanovení § 9 odst. 1 se použije na zranitelné oblasti uvedené v části A přílohy č. 1 k tomuto nařízení do 31. prosince 2013.

2. Ustanovení § 9 odst. 1 se použije na zranitelné oblasti uvedené v části B přílohy č. 1 k tomuto nařízení do 31. prosince 2015.

3. Ustanovení § 9 odst. 2 a 4 se nepoužije na zranitelné oblasti uvedené v části B přílohy č. 1 tohoto nařízení do 31. prosince 2015.

§ 14

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se:

1. Nařízení vlády č. 103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech.

2. Nařízení vlády č. 219/2007 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o

používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech.

3. Nařízení vlády č. 108/2008 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech, ve znění nařízení vlády č. 219/2007 Sb.

§ 15

Účinnost

(1) Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. srpna 2012, s výjimkou § 9 odst. 2 a 4, která nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2014.

(2) Ustanovení § 9 odst. 1 tohoto nařízení pozbývá platnosti uplynutím dne 31. prosince 2015.

Předseda vlády:

RNDr. Nečas v. r.

Ministr životního prostředí:

Mgr. Chalupa v. r.

Ministr zemědělství:

Ing. Bendl v. r.

Příloha 1

**) Pozn. ASPI: Příloha je k dispozici na stránkách stejnopisu ASPI.*

Příloha 2

Období zákazu používání dusíkatých hnojivých látek na zemědělském pozemku, stanovení aplikačních pásem a způsobů hnojení

**) Pozn. ASPI: Příloha je k dispozici na stránkách stejnopisu ASPI.*

Příloha 3

Limity hnojení jednotlivých plodin

**) Pozn. ASPI: Příloha je k dispozici na stránkách stejnopisu ASPI.*

1) Směrnice Rady 91/676/EHS ze dne 12. prosince 1991 o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1882/2003 ze dne 29. září 2003 o přizpůsobení ustanovení týkajících se výborů, které jsou nápomocny Komisi při výkonu jejích prováděcích pravomocí, stanovených v právních aktech Rady přijatých postupem podle článku 251 Smlouvy o ES, ustanovením rozhodnutí 1999/468/ES.

2) Zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů.

3) § 13 odst. 3 a 5 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění zákona č. 76/2006 Sb.

Vyhláška č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů.

4) Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

5) Vyhláška č. 474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva, ve znění pozdějších předpisů.

6) Zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech), ve znění pozdějších předpisů.

7) § 8 odst. 5 zákona č. 156/1998 Sb., ve znění zákona č. 9/2009 Sb.

8) § 32 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 317/2004 Sb.

9) Vyhláška č. 327/1998 Sb., kterou se stanoví charakteristika bonitovaných půdně ekologických jednotek a postup pro jejich vedení a aktualizaci, ve znění vyhlášky č. 546/2002 Sb.

Vyhláška č. 26/2007 Sb., kterou se provádí zákon č. 265/1992 Sb., o zápisích vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ve znění pozdějších předpisů, a zákon České národní rady č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů.

10) § 9 odst. 2 body 1 až 4 zákona č. 156/1998 Sb., ve znění zákona č. 9/2009 Sb.

11) § 39 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění zákona č. 20/2004 Sb. a zákona č. 150/2010 Sb. Vyhláška č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků, ve znění pozdějších předpisů.

12) Nařízení vlády č. 82/2006 Sb., o stanovení dalších údajů evidovaných u půdního bloku nebo u dílu půdního bloku v evidenci využití zemědělské půdy, ve znění nařízení vlády č. 336/2009 Sb.

13) Nařízení vlády č. 479/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor, ve znění pozdějších předpisů.